

ISSN (E) - 2181-1334

№ 31 25.06.2022

UZACADEMIA

ILMIY-USLUBIY JURNAL

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL

OPEN ACCESS

Crossref

"ACADEMIA SCIENCE"
ILMIY TADQIQOTLAR MARKAZI
FARG'ONA VILOYATI, FARG'ONA SHAHRI
ISTE'DOD KO'CHASI 1-UY, 1-XONADON
www.academiascience.uz

“ACADEMIA SCIENCE” ILMIY-TADQIQOTLAR MARKAZI

UzACADEMIA

ILMIY-USLUBIY JURNALI
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL
ISSN (E) – 2181 - 1334

BARCHA SOHALAR BO‘YICHA

Vol 4, Issue 1 (31), JUNE 2022
PART - 1

www.academiascience.uz

	РАСЧЕТА ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ПРОЛЕТНЫХ СТРОЕНИЙ	
23.	Yusupov To'lanboy Ibroximovich, Avazbadalov Shavkatbek Muratovich REGBI O'YINCHILARINING JISMONIY TAYYORGARLIGI	117
24.	Palvasheva Mubarek Xazilbekovna SHANARAQTA SHAXSLARARA MUNASIBETLER HAM OLARDIN BALA RAWAJLANIWINA TASIRI	122
25.	Усарова Дилрабо БУЗГУНЧИ ҒОЯЛАРГА ҚАРШИ КУРАШДА ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИ ИНСТИТУТИНИНГ ЎРНИ	127
26.	Расулова Азизахон Зухриддин кизи РОЛЬ ТРАНШАЦИОНАЛЬНЫХ КОРПОРАЦИЙ В МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЯХ	131
27.	Ashirboev Ixtiyor Maxmudjon ugli BOLALARNI MAKTABGA TAYYORLASHDA TABIAT BILAN TANISHTIRISH METODIKASINING ROLI	139
28.	Ahadova Surayyo Akramovna XX ASR O'ZBEK ADABIYOTIDA MUMTOZ SHE'RIYAT AN'ANALARI	145
29.	Shonazarova Nargiza Ulug'bek qizi, F.S.To'xtayev SUV BUG'I ATMOSFERASIDA OLINGAN AYLANT DARAXT QIPIQLARI SORBENTLARNING Mg2+ IONI BO'YICHA SORBSIYALANISH KINETIKASI	148
30.	Qo'chqorova Parizoda Abror qizi G'ARBDA ALISHER NAVOIYNING IJODIY FAOLIYATINI ILMIY ASPEKTDAN O'RGANISH	152
31.	Bazarbaeva Anargul G'ayratdin qizi TELEVIDENIYA TARIXI VA TARAQQIYOTI	155
32.	Abdurasulov Jahongirmirzo, Abdumomin Tursunov BOSHLANG'ICH HARBIY TAYYORGARLIKNING RIVOJLANISHI, UNI ZAMONAVIYLASHTIRISH YO'LLARI	158
33.	Abdurasulov Jahongirmirzo, Abdumomin Tursunov ПРАВОВОЕ ВОСПИТАНИЕ В ОБРАЗОВАНИИ РАЗВИТИЕ	163
34.	Abdurasulov Jahongirmirzo, Abdumomin Tursunov РОЛЬ ЮРИДИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА	166
35.	Kimyoxon Andakulova INTERPRETATION OF NATIONAL CUSTOMS IN O'TKIR HASHIMOV'S NOVELS	169

BOSHLANG'ICH HARBIY TAYYORGARLIKNING RIVOJLANISHI, UNI ZAMONAVIYLASHTIRISH YO'LLARI

Abdurasulov Jahongirmirzo

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti "Sport va chaqiriqqacha harbiy
ta'lim" fakulteti Chaqiriqqacha harbiy ta'lim yo'nalishi 3 - bosqich talabasi*
imra99232@gmail.com

Ilmiy rahbar: Tursunov Abdumo'min Erdiqulovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Jismoniy madaniyat kafedrası o'qtuvchisi
a.tursunov@gmail.com

Annostasiya: Ushbu maqola O'zbekistonda yaqinga qadar bo'lgan tayyorgarlikning rivojlanishi va hozirgi bosqichda amalga oshirilishi zarur bo'lgan vazirlarga bog'ishlangan. Mustaqil O'zbekistonda Vatan himoyasi-eng sharaflı vazifa va harbiy ta'lim mutasaddilariga katta mas'uliyat yuklanadi. Shuning uchun, bu fanni o'qitish muammolari bo'yicha o'rganish bo'yicha ma'lumot beriladi. Mustaqillikka erishgandan beri harbiy ta'lim bir necha boskichdan o'tdi. Quyida armiya tarixi xaqida xam fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: harbiy ta'lim, mustaqillik, vatanparvarlik, xizmatgacha tayyorgarlik, tank, qonunlar.

O'zbek xalqining asriy orzusiga erishib, mustaqillikka erishgan davlatimiz siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri mustaqil O'zbekistonning mudofaasi va milliy xavfsizligini mustahkamlashdan iborat ekani sir emas. Mustaqillikning dastlabki kunlaridanoq Vatanni himoya qilish uchun harbiy tayyorgarlikning tadrijiy asoslari bosqichma-bosqich rivojlanib bormoqda. Bugungi kunda ilm-fanning eng yaxshi ixtirolarini harbiy sohada tezkorlik bilan qo'llash va yuksak darajada taraqqiy ettirish bilan yoshlarni Vatan himoyasiga tayyorlashning ahamiyati o'z-o'zidan ortib bormoqda. Ko'pgina mamlakatlarda xalqaro terrorizm va separatizmning kuchayishi, global urush xavfini bartaraf etish va mahalliy urushlarning paydo bo'lishi askarlarning aqliy, jismoniy va maxsus tayyorgarligiga yangi talablarni qo'yadi. Undan turli vaziyatlarda o'zini munosib tutishi va vaziyatni tez baholashi hamda to'g'ri qaror qabul qilishi, o'z harakatlarini bo'linma harakatlari bilan muvofiqlashtira olishi talab etiladi. Yangi texnologiya jangning tabiati va usullarini tubdan o'zgartirmoqda.

Bu shuni anglatadiki, hozirgi vaziyatda jangovar transport vositalari, tanklar, samolyot dubulg'alari, Zenit-raketa tizimlarida harbiy va maxsus o'qitilgan harbiy

xizmatchilar bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasida O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi va Mudofaa vazirining harbiy ta'lim boshqarmasi yoshlarning xizmatgacha tayyorgarligini umumiy boshqarish va nazorat qilish uchun javobgardir. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim vazirligi, Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Respublikasi jismoniy tarbiya va Sport Davlat qo'mitasining harbiy xizmatga chaqirilgunga qadar bo'lgan harbiy tayyorgarligini nazorat qilish Markaziy Kengashining rejalari asosida O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim vazirligi tashkilot va boshqa tegishli vazirliklar va idoralar.

O'zbekiston mustaqillikka erishgach, 23 noyabr 1991 yilda o'tkazilgan respublika DOSAFINING VIII navbatdan tashqari qurultoyi O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashish uchun "Vatanparvar" tashkilotini tuzishga qaror qildi. Tashkilotning yangi nizomi ham tasdiqlandi. "Vatanparvar" O'zbekiston DOSAFINING huquqiy vorisi deb e'lon qilindi va uning tizimidagi barcha tashkilotlar "Vatanparvar" ga o'tkazildi. Chaqiriluvchilarni harbiy texnikaga tayyorlash O'zbekiston Respublikasi mudofaasini qo'llab-quvvatlovchi "Vatanparvar" tashkiloti ta'lim muassasalarida amalga oshiriladi. Sohadagi harbiy hisob mutaxassisliklari bilan bog'liq o'rta umumiy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalarida tahsil olayotgan chaqiriluvchilar bevosita ushbu muassasalarda harbiy texnika bo'yicha o'qitiladi. Vatanparvar, O'zbekiston Respublikasi mudofaasini qo'llab-quvvatlovchi tashkilot o'n yetti yoshga to'lgan va harbiy xizmatga chaqirilishi lozim bo'lgan yoshlarni o'qitadi.

Hozirgi kunda Vatanparvar mudofaa tashkiloti Qoraqalpog'iston Respublikasi, Toshkent shahri, 12 viloyat, 179 shahar va tuman Kengashlariga ega. Mehnat jamoalari, ta'lim muassasalari, turar-joylarda tashkil etilgan o'n mingdan ziyod boshlang'ich tashkilot uch yarim milliondan ziyod a'zoga ega. Ularning faoliyati yoshlarni mehnatga tayyorlash, Vatanimizni himoya qilish, siyosiy va ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish, ularni xalqimizning boy tarixi, shonli an'ana va qadriyatlariga doimiy sadoqat ruhida tarbiyalash, harbiy va amaliy sport turlarini rivojlantirishdan iborat. Mamlakatimizni buzg'unchi ekstremistik kuchlardan ishonchli himoya qilishga tayyor bo'lish uchun biz doimo hushyor va muntazam tayyorgarlik ko'rishimiz kerak. Shu bois "Vatanparvar" mudofaa tashkiloti davlat va jamoat tashkilotlari bilan amaliy hamkorlikni yo'lga qo'yish, yoshlarni jismoniy tayyorlash, harbiy texnika bilan jihozlash, ularni jismonan baquvvat, matonatli va ma'nan yetuk qilib tarbiyalashga alohida e'tibor qaratmoqda.

Zero, yurtimiz tinchligi va osoyishtaligini ishonchli himoya qilishga qodir tezkor, puxta jihozlangan Qurolli kuchlarni shakllantirish zamon talabidir. Barkamol, mard, vatanparvar yigit-qizlarni tarbiyalash ko'p qirrali vazifadir. Shu bois o'zaro do'stlik, qardoshlik va birodarlik tuyg'ularini yanada mustahkamlash, turli salbiy

ko'rinishlarning oldini olish maqsadida "jasorat Vatanni himoya qiladi!", "Kuchadolatdadir", "yo'ldoshingni hurmat qil", "xizmatkorning ma'naviy qiyofasi" mavzusida harbiy suhbatlar, uchrashuvlar, tanlovlar. "Buyuk ajdodlarimizning Vatan ozodligi uchun olib borgan qahramonona kurashlari, tarixning buyuk vakillari, milliy qahramonlar Shiroq, Tomaris, Spitamen, Muqanna, Mahmud Torobiy va buyuk sarkardalar Jaloliddin Manguberdi, Amir Temur, Zahiriddin Muhammad Bobur, yoshlarni harbiy vatanparvarlik tarbiyasida muhim vosita kimlar. maqto'v nutqlari va muzokaralar olib borilmoqda. Bunday ma'ruza va suhbatlardan maqsad yoshlarimizni ajdodlarimizning boy merosini o'rganishga o'rgatish, Qurolli Kuchlarimiz safida xizmat qilish har bir O'zbekiston fuqarosining konstitutsiyaviy burchidir, sarhadlarimiz daxlsizligi va yurtimiz tinchligini ta'minlashdir. bu vazifa xalqimizning ongiga singdirishdir. Istiqlo' tufayli xalqimizning turmush tarzi, an'analari, urf-odatlar va umuminsoniy qadriyatlari qayta tiklanayotgan bir paytda yoshlarda Vatan tuyg'usini kuchaytirish, ma'naviyatini shakllantirish va harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash muhim ahamiyatga ega.

O'zbekistonimiz ana shunday hurmatga loyiq. Chunki Jahon sivilizatsiyasiga munosib hissa qo'shgan Muso al-Xorazmiy, Ahmad al-Farg'oniy, Imom al-Buxoriy, Abu Mansur al-Moturidiy, Abu Ali ibn Sino, Abu Rayxon Beruniy, Burhonuddin Al-Marg'inoniy, Ahmad Yassaviy. Bahouddin Naqshband, Mirzo Ulug'bek, Alisher Navoiy kabi buyuk ma'naviyat va ma'rifat namoyandalari, Shiroq, Spitamen, Muqanna, Jaloliddin Manguberdi, Amir Jemur, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi harbiy daholar borligidan xalqimiz g'oyat faxrlanadi. 3 iyul 1992 yilda O'zbekiston Respublikasi Oliy Soveti tomonidan "Mudofaa to'g'risida", "umumiy chaqiruv va harbiy xizmat to'g'risida", "muqobil xizmat to'g'risida"gi qonunlar qabul qilindi. va shu kuni "harbiy qasamyod" matni ham tasdiqlandi. Qurolli kuchlar qurilishining huquqiy asoslarini yaratishning birinchi bosqichi 30 avgust 1995 yil I chaqiriq O'zbekiston Respublikasi parlamentining III sessiyasida O'zbekiston Respublikasining harbiy doktrinasini qabul qilinishi bilan yakunlandi.

Doktrina-harbiy qurilish yo'nalishini, mamlakat va Qurolli kuchlarni urushga tayyorlashni, urush yo'llarini belgilovchi rasmiy qarashlar va qoidalar tizimidir. U davlatning siyosiy rahbariyati tomonidan ishlab chiqilgan va uning asosiy yo'nalishlari ishlab chiqaruvchi kuchlarning rivojlanishi, ilmiy yutuqlar darajasi va mumkin bo'lgan urushni idrok etish bilan bog'liq. O'zbekiston Respublikasi Qurolli kuchlari shakllanishining birinchi bosqichining yakunlanishi O'zbekiston Respublikasi Oliy Sovetining 8 dekabr 1992 yildagi XI sessiyasiga to'g'ri keldi. Mazkur sessiyada davlatimizning asosiy Qonuni-O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilindi. Ushbu ensiklopediya mamlakatdagi Qurolli kuchlarning huquqiy maqomini mustahkamlab, uning asosiy vazifalari va tarixiy vazifalarini belgilab beruvchi asosiy qonunga aylandi. Konstitutsiyaning XXVI bobi mudofaa va

xavfsizlik bilan bog'liq. 125-moddasida shunday deyilgan: "O'zbekiston Respublikasining Qurolli kuchlari O'zbekiston Respublikasining davlat suvereniteti va hududiy yaxlitligini, aholining tinch hayoti va xavfsizligini himoya qilish uchun tuziladi."O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 52-moddasiga binoan" O'zbekiston Respublikasini himoya qilish O'zbekiston Respublikasi har bir fuqarosining burchidir."O'zbekiston Respublikasi mustaqillikning dastlabki kunlaridanoq mamlakatning iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy rivojlanishiga katta e'tibor berdi, mamlakatda va Markaziy Osiyo mintaqasida tinchlik va barqarorlikni mustahkamlash. Ushbu muammoni faqat mamlakatning mudofaa qudrati va milliy xavfsizligini ishonchli himoya qilish sharti bilan hal qilish mumkin, bunga iqtisodiy, siyosiy, huquqiy, tashkiliy va harbiy choralar tizimida yagona davlat siyosatini amalga oshirish orqali erishish mumkin. Ushbu choralarni o'z ichiga olgan hujjat O'zbekiston Respublikasi parlamenti tomonidan 30 avgust 1995 yilda qabul qilingan harbiy doktrinadir. Shunday qilib, amalda mavjud bo'lgan to'rtinchi yilda yosh mustaqil davlat o'zining ilmiy asoslangan harbiy doktrinasini ishlab chiqdi. XX asrning so'nggi besh yili mobaynida dunyo, mintqa va mamlakatdagi geosiyosiy vaziyatni hisobga olgan holda hozirgi harbiy doktrina mudofaa doktrinasini sifatida 2000 yilda ishlab chiqildi va amalga oshirildi. O'zbekiston Respublikasining Mudofaa doktrinasini milliy ahamiyatga ega bo'lgan yirik hujjatdir. Bu davlat strategiyasining muhim qismidir va harbiy siyosat, harbiy faoliyat va harbiy qurilish yo'nalishiga asoslangan va harbiy xizmatchilar uchun majburiy bo'lgan harbiy nazariya va amaliyotning asosiy, etakchi, rasman qabul qilingan qarashlari va qoidalarini aks ettiradi.

O'zbekistonning mudofaa doktrinasini Markaziy Osiyo mintaqasidagi hozirgi harbiy-siyosiy vaziyat, harbiy tahdidning yashirin manbalari, asosiy harbiy strategik vazifalar, Qurolli kuchlarni qurish tamoyillari va ulardan foydalanish shartlari, Qurolli kuchlarni, odamlarni va mamlakatni mudofaaga tayyorlashni o'z ichiga oladi. Mudofaa doktrinasining ushbu tamoyillari mudofaa masalalarini tushunish va hal qilish bo'yicha qarashlar birligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Umumiy chaqiruv va harbiy xizmat to'g'risidagi Qonunning 12-17-moddalari fuqarolarni harbiy xizmatga tayyorlash bilan bog'liq. Unda chaqiriluvchilarni harbiy xizmatga tayyorlashda O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi hamda boshqa tegishli vazirlik va tashkilotlar tomonidan amalga oshiriladigan ishlar bayon etilgan.

Qonunning 13-moddasida ushbu fan majburiy ekanligi va u qaysi bosqichlarda umumta'lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilariga o'tilishi, shuningdek, mamlakat xavfsizligi va aholining barqaror hayotini ta'minlash nazarda tutilgan. Kam ta'minlangan talabalar uchun mahalliy hokimiyat organlari tomonidan mudofaa-sport-sog'lomlashtirish oromgohlari tashkil etilishi qayd etildi. Men

Bugungi kunda yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash har tomonlama rivojlangan avlodni tarbiyalashga qaratilgan davlat siyosatida ustuvor o'rin tutadi. Shunga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida xizmat qilgan va harbiy qism qo'mondonligining tegishli tavsiyanomasiga ega bo'lgan abituriyentlar oliy ta'lim muassasalariga qabul qilishda 50% lik chegirmaga ega bo'ladilar.

Davlatimiz rahbari Sh.M. Mirziyoyev 4 aprel 2017 yil "O'zbekiston Respublikasi Prezidenti 31 May 2012 yil" O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida xizmat qilgan fuqarolar uchun imtiyozlar tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar, "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qaroriga o'zgartish kiritish to'g'risida" gi qaror qabul qilindi. bu boradagi sa'y-harakatlarning amaliy ifodasi. Harbiy xizmatni o'tab qaytgan fuqarolarga berilayotgan bunday imtiyozlar yoshlarimizning harbiy xizmat nufuzini yanada oshirish, harbiy xizmat davomida puxta bilim va tarbiya olishiga alohida rag'bat bo'lishi shubhasiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1) Sh.M. Mirziyoyevning 4 aprel 2017 yil "O'zbekiston Respublikasi Prezidenti 31 May 2012 yil "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida xizmat qilgan fuqarolar uchun imtiyozlar tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori

2) I. A. Karimov. O'zbekiston-kelajagi buyuk mamlakat. "O'zbekiston", 1992

3) G. M. Tansiqboyeva. Xalqaro gumanitar huquq. T., 2000.

4) H. Jorayev. Yoshlarni chaqiruvga tayyorlash. T., "Sharq", 2004.

5) Temurning qoidalari. T., G'afur G'ulom adabiyot va san'at nashriyoti, 1991.